

HANFA – ČESTO POSTAVLJANA PITANJA VEZANO ZA MJERE OGRANIČAVANJA I SITUACIJU U UKRAJINI

Napomene: Ovaj dokument daje opći pregled relevantnih pitanja koja su postavljena Hanfi od trenutka izbijanja ove krize. Dokument će se redovito ažurirati po potrebi.

Datum ažuriranja: 15.3.2022

MEĐUNARODNE MJERE OGRANIČAVANJA

1. Koja je uloga Hanfe u odnosu na međunarodne mjere ograničavanja?

Što se tiče međunarodnih mjera ograničavanja, uloga Hanfe je pravodobno prenijeti mjere ograničavanja donesene na političkoj razini te objavljene od strane Ministarstva vanjskih i europskih poslova, te na taj način osigurati da subjekti koje Hanfa nadzire budu pravilno i pravovremeno informirani.

Uloga Hanfe također osigurati da nadzirani subjekti poštuju svoje zakonske obveze u opsegu nadležnosti Hanfe, uključujući i obvezu praćenja i izravne primjene mjera ograničavanja.

Međutim, nužno je napomenuti da je Ministarstvo vanjskih i europskih poslova nadležno za cjelokupnu koordinaciju međunarodnih mjera ograničavanja. Obveznici provedbe mjera ograničavanja dužni su bez odgode obavijestiti Ministarstvo vanjskih i europskih poslova o provedbi svake mjere ograničavanja poduzete prema državi, fizičkoj ili pravnoj osobi, subjektu ili određenoj skupini.

2. Koje je radnje Hanfa poduzela kako bi obavijestila subjekte koje nadzire o tekućim zbivanjima u vezi s međunarodnim mjerama ograničavanja?

U ožujku 2022., Hanfa je uputila okružnicu svim subjektima pod nadzorom Hanfe, a u kojoj se u bitnome subjekte nadzora:

- podsjeća na mjere ograničenja koje je Europska unija odlučila u primijeniti u ovom kontekstu.
- podsjeća na obvezatnost i izravnu primjenu ovih propisa.
- podsjeća na obvezu obavještanja Ministarstva vanjskih i europskih poslova
- detaljnije informira o novim mjerama ograničavanja, posebno u dijelu gdje se uvode novi tipovi sankcija,
- podsjeća na obvezu kontinuiranog praćenja
- detaljnije informira o mjestu/mjestima na kojima će takve informacije biti dostupne (internetske stranice Ministarstva vanjskih i europskih poslova)

Hanfa je subjekte nadzora uputila kako je zbog stanja Ukrajini moguća izmjena postojećih i usvajanje novih mjera ograničenja te je stoga potrebno pažljivo pratiti objave u Službenom listu Europske unije.

Hanfa je na svojim internetskim stranicama također objavila set zadnje dostupnih informacija vezano za do sada usvojene mjere ograničenja, a koje su dostupne na sljedećoj poveznici:

[Međunarodne mjere ograničavanja.](#)

3. Koje radnje je Hanfa poduzela kako bi osigurala da nadzirani subjekti primjenjuju uvedene sankcije?

Uz slanje navedene okružnice svim subjektima nadzora, Hanfa je svim svojim subjektima nadzora uputila i:

- *ad hoc* upite o primjeni mjera ograničenja,
- strukturirani *Upitnik o izravnim i neizravnim izloženostima vezano za djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini*, putem kojeg Hanfa prikuplja detaljnije informacije o procjeni učinka nastale situacije na subjekte nadzora Hanfe pojedinačno, kao na nebankarski financijski sektor skupno, uključujući i izloženosti cyber rizicima i incidentima
- strukturirani *Upitnik o primjeni mjera ograničenja*, koji se detaljnije fokusira na način primjene mjera ograničenja vezano za sankcijske liste, te implementaciju odredbi Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

Hanfa je također osobama koje se bave djelatnošću pružanja usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/ili pružanja skrbničke usluge novčanika uputila prilagođeni Upitnik o primjeni mjera ograničenja, a s obzirom da Hanfa ove subjekte nadzire samo u kontekstu odredbi Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Informacije koje Hanfa zaprimi od subjekata nadzora temeljem navedenih strukturiranih upita, uz podatke s kojima Hanfa već raspolaže, informirati će sljedeće nadzorne aktivnosti i fokus Hanfe u ovom području.

4. Koje radnje je Hanfa namjerava poduzeti kako bi osigurala da nadzirani subjekti primjenjuju uvedene sankcije?

Što se tiče nadzornih radnji Hanfe u ovom kontekstu, Hanfa je u bliskom kontaktu s nadziranim subjektima, a u budućem razdoblju, ovisno o tome kako će se situacija razvijati, Hanfa će se fokusirati na one subjekte koji su potencijalno najizloženiji novim mjerama ograničenja nametnutim u kontekstu rusko-ukrajinske krize.

Osim toga, Hanfa će provoditi ciljane nadzorne aktivnosti, koristeći pristup koji se temelji na riziku, kako bi se osiguralo da mehanizmi provjere sankcija uspostavljeni unutar subjekata nadzora ispravno funkcioniraju i da se koriste na odgovarajući način.

5. Koje su posljedice za subjekte nadzora u slučaju nepoštivanja međunarodnih mjera ograničavanja?

Hanfa podsjeća da kršenje mjera ograničenja može za subjekte nadzora uzrokovati kaznenu i prekršajnu odgovornost, nadzorne mjere, ali i značajne probleme s reputacijom.

Za ne postupanje prema odredbama Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja propisane su kaznene i prekršajne odredbe koje se odnose i na subjekte nadzora Hanfe:

Kaznene odredbe (čl. 15. Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja):

- Za ne postupanje po propisu kojim je određena mjere ograničenja (pružanje usluga) novčana kazna ili kaznom zatvora od 6 mjeseci do 5 godina (ako je iz nehaja onda novčanom kaznom ili kaznom zatvora do 6 mjeseci).

- Za ne postupanje po propisu kojim je određena mjere ograničenja (raspolaganje imovinom) novčana kazna ili kaznom zatvora do 3 godina (ako je iz nehaja onda novčanom kaznom ili kaznom zatvora do 6 mjeseci; pokušaj ovog kaznenog djela također će se kazniti).

Prekršajne odredbe (čl. 16. Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja):

- Ako se ne obavijesti MVEP o primjeni mjera ograničavanja (čl. 10. st. 1. Zakona) i ako ne dostavi MVEP-u podatke iz Zbirke podataka na njegov zahtjev (čl. 10. st. 2. Zakona) novčanom kaznom kaznit će se:
 - o Odgovorna pravna osoba od 150.000 do 1.000.000 kuna,
 - o Član uprave ili druga odgovorna osoba od 15.000 do 50.000 kuna,
 - o Fizička osoba od 15.000 do 50.000 kuna i
 - o Fizička osoba koja ovaj prekršaj počini u obavljanju stalne djelatnosti od 50.000 do 500.000 kuna.

6. Koje su nove mjere ograničavanja uvedene s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini (sektorske sankcije)?

Unutar postojećeg sankcijskog okvira s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini, koji je uspostavljen 2014., uvedene su dodatne mjere ograničavanja u raznim sektorima, kako slijedi:

- Uvode se dodatna ograničenja **izvoza robe i tehnologije s dvojnog namjenom** te pružanja povezanih usluga, kao i ograničenja izvoza određene robe i tehnologije koja bi mogla pridonijeti tehnološkom napretku ruskog sektora obrane i sigurnosti. Uvedena su i ograničenja pružanja povezanih usluga. Predviđena su ograničenja izuzeća za legitimne i unaprijed utvrđene potrebe. 15. ožujka 2022 proširio se popis osoba povezanih s obrambenom i industrijskom bazom Rusije, kojima su se uvela stroža izvozna ograničenja u pogledu robe i tehnologije s dvojnog namjenom te robe i tehnologije koje bi mogle doprinijeti tehnološkom jačanju obrambenog i sigurnosnog sektora Rusije.
- **Financijski sektor:** dodatno se proširuju postojeća financijska ograničenja, osobito ograničenja pristupa tržištima kapitala za određene ruske subjekte. Zabranjuje se i uvrštavanje dionica ruskih subjekata u državnom vlasništvu na mjestima trgovanja u EU i pružanje s time povezanih usluga. Osim toga, uvode se nove mjere kojima se znatno ograničava priljev financijskih sredstava iz Rusije u EU jer se zabranjuje primanje depozita od ruskih državljana ili rezidenata iznad određenih vrijednosti (100 000 eura), vođenje računa ruskih klijenata u središnjim depozitorijima vrijednosnih papira u EU te prodaja vrijednosnih papira denominiranih u eurima klijentima iz Rusije. Navedeno vrijedi i za kriptoinovinu. Također, zabranjuje se prodaja, isporuka, prijenos ili izvoz novčanica denominiranih u eurima u Bjelorusiju ili Rusiju bilo kojoj pravnoj ili fizičkoj osobi, subjektu ili tijelu za upotrebu u Bjelorusiji ili Rusiji. Uz iznimku koja postoji za potrebe diplomatskih i konzularnih misija te dnevnih potreba fizičkih osoba koje putuju u Rusiju ili Bjelorusiju i članova njihove najuže obitelji koja putuju s njima. Zabranjuju se i transakcije povezane s upravljanjem pričuvom i imovinom Središnje banke Rusije, uključujući transakcije s bilo kojom pravnom osobom, subjektom ili tijelom koji djeluju u ime Središnje banke Rusije ili prema njezinim uputama, kao što je ruski državni investicijski fond (Russian National Wealth Fund). 15. ožujka 2022 zabranile su se sve transakcije s određenim trgovačkim društvima u državnom vlasništvu koja već podliježu ograničenjima refinanciranja. Zabranjuje se i pružanje usluga vezanih uz kreditni rejting te se ruskim klijentima zabranjuje pristup svim uslugama pretplate u vezi s aktivnostima vezanima uz kreditni rejting.
- **Energetski sektor:** zabranjuje se prodaja, opskrba, prijenos ili izvoz u Rusiju određene robe i tehnologije za rafinerije nafte, uz ograničenja pružanja s time povezanih usluga. Uvele su se i zabrane usmjerene na nova ulaganja u ruski energetski sektor te sveobuhvatno izvozno ograničenje za opremu, tehnologiju i usluge za energetsku

industriju u Rusiji, uz iznimku nuklearne industrije i sektora primijenjenih aktivnosti prijenosa energije.

- **Prometni sektor:** zabranjuje se izvoz robe i tehnologije pogodne za upotrebu u zrakoplovstvu i svemirskoj industriji te izravna ili neizravna prodaja, opskrba, prijenos ili izvoz robe i tehnologije za pomorsku plovidbu iz priloga XVI Uredbe 2022/394 bilo kojoj osobi, subjektu ili tijelu u Rusiji, za uporabu u Rusiji ili za ugradnju na plovilo pod ruskom zastavom. Također se zabranjuje pružanje usluga osiguranja, reosiguranja te održavanja i popravka u vezi s tom robom i tehnologijom.
- Uvode se daljnja trgovinska ograničenja u pogledu željeza i čelika te luksuzne robe.

Pravni akti kojima su mjere propisane su (ovdje se ne nalazi kompletni popis svih Odluka Vijeća):

- a) [Odluka Vijeća \(ZVSP\) 2022/329](#) od 25. veljače 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine
- b) [Uredba Vijeća \(EU\) 2022/328](#) od 25. veljače 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini
- c) [Uredba Vijeća \(EU\) 2022/330](#) od 25. veljače 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine.
- d) [Odluka Vijeća \(ZVSP\) 2022/331](#) od 25. veljače 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine
- e) [Provedbena Uredba Vijeća \(EU\) 2022/332](#) od 25. veljače 2022. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine
- f) [Uredba Vijeća \(EU\) 2022/334](#) od 28. veljače 2022. o izmjeni Uredbe Vijeća (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini
- g) [Uredba Vijeća 2022/345](#) od 1. ožujka 2022. o izmjeni Uredbe Vijeća (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini
- h) [Uredba Vijeća \(EU\) 2022/394](#) od 9. ožujka 2022. o izmjeni Uredbe Vijeća (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini
- i) [Odluka Vijeća \(ZVSP\) 2022/395](#) od 9. ožujka 2022. o izmjeni Odluke 2014/512/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini
- j) [Uredba Vijeća \(EU\) 2022/398](#) od 9. ožujka 2022. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 765/2006 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini
- k) [Uredba Vijeća \(EU\) 2022/428](#) od 15. ožujka 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini

Ove Odluke i Uredbe stupile su na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije i obvezujuće su u svim zemljama članicama. Za detaljnije informacije o navedenim ograničenjima Hanfa upućuje subjekte nadzora na navedene pravne akte.

Također su donesene i restriktivne mjere prema oblastima Donjeck i Lugansk u pogledu uvoza i izvoza. Dana 23. veljače 2022. objavljena je [Uredba Vijeća \(EU\) 2022/263](#) od 23.

veljače 2022. godine o restriktivnim mjerama prema ukrajinskim oblastima Donjeck i Lugansk, kojom se:

- **Zabranjuje uvoz u EU** robe podrijetlom iz ukrajinskih oblasti Donjeck i Lugansk koja nisu pod kontrolom vlade. Zabrane uvoza ne primjenjuju se na:
 - (a) izvršenje do 24. svibnja 2022. trgovinskih ugovora sklopljenih prije 23. veljače 2022. ili pomoćnih ugovora potrebnih za izvršenje takvih ugovora, pod uvjetom da su fizička ili pravna osoba, subjekt ili tijelo koji žele izvršiti ugovor najmanje 10 radnih dana unaprijed obavijestili nadležno tijelo države članice u kojoj imaju poslovni nastan o aktivnosti ili transakciji;
 - (b) robu podrijetlom s određenih područja koja je stavljena na raspolaganje ukrajinskim vlastima radi provjere, za koju je provjereno ispunjavanje uvjeta na temelju kojih se stječe pravo na povlašteno podrijetlo i za koju je izdana potvrda o podrijetlu u skladu sa Sporazumom o pridruživanju između EU-a i Ukrajine.
- **Zabranjuje se prodaja, opskrba, prijenos ili izvoz robe i tehnologije** navedene u Prilogu II. Uredbe Vijeća (EU) 2022/263. Sukladno članku 4. navedena zabrana odnosi se na sve fizičke ili pravne osobe, subjekte ili tijela na određenim područjima ili za uporabu na određenim područjima. Ovim zabranama ne dovodi se u pitanje izvršenje do 24. kolovoza 2022. obveze koja proizlazi iz ugovora sklopljenog prije 23. veljače 2022. ili iz pomoćnih ugovora potrebnih za izvršenje takvih ugovora, pod uvjetom da je nadležno tijelo obaviješteno najmanje pet radnih dana unaprijed.

Za detaljnije informacije o navedenim restrikcijama i robi koja podliježe mjerama zabrane upućuje se konzultirati Uredbu, odnosno Prilog II. iste. Uredba je stupila na snagu 24. veljače 2022. godine i obvezujuća je u svim zemljama članicama.

7. S kojim dokumentima bi subjekti nadzora trebali biti upoznati da bi mogli efikasno ispuniti svoje zakonske obveze vezano za Zakon o međunarodnim mjerama ograničavanja?

Zakonom o međunarodnim mjerama ograničavanja (dalje: ZMMO, NN, br. [139/2008.](#), [41/2014.](#) i [63/2019.](#)) uređuje se postupak uvođenja, primjene i ukidanja međunarodnih mjera ograničavanja koje Republika Hrvatska uvodi, primjenjuje i ukida u skladu s pravnim aktima i odlukama prihvaćenima u okviru međunarodnih organizacija s ciljem uspostavljanja i/ili očuvanja međunarodnog mira i sigurnosti, poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, razvoja i jačanja demokracije i pravne države te drugih ciljeva usklađenih s međunarodnim pravom.

Mjere ograničavanja mogu biti prekid diplomatskih odnosa, potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa, potpuna ili djelomična ograničenja uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga te prometnih, poštanskih i drugih komunikacija, embargo na oružje, ograničenja ulaska u zemlju, ograničenja raspolaganja imovinom i druge mjere u skladu s međunarodnim pravom.

Međunarodne mjere ograničavanja detaljnije su uređene Odlukom o načinu provođenja međunarodnih mjera ograničavanja raspolaganja imovinom (dalje u tekstu: Odluka o imovini; [NN, br. 78/2011.](#)). Ministarstvo vanjskih i europskih poslova vodi zbirku podataka prema Odluci o načinu vođenja zbirke podataka o međunarodnim mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose ([NN, br. 78/2011.](#)).

Smjernice i najbolje prakse za provedbu mjera ograničavanja dostupne su na stranicama [Vijeća](#). Za pojedinu jurisdikciju ili entitet pod nekim oblikom sankcija doneseno je više odluka, stoga je vrlo korisna Interaktivna karta država pod sankcijskim režimima UN i EU. Interaktivna karta svih važećih sankcija dostupna je na poveznici: <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>. Sektorske mjere prema Rusiji i listiranja ruskih tvrtki su pod režimom [Rusija](#), a listiranja osoba

pod režimom Ukrajina – teritorijalni integritet. Ostali trenutno relevantni režimi su Bjelarus; Ukrajina – Krim te Ukrajina – Donjeck i Lugansk.

Ovi dokumenti su dostupni na internetskim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova, na sljedećoj poveznici:

<https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955>

Uz ove dokumente, za praktičnu primjenu ZMMO-a su ključni i sljedeći dokumenti:

- [Smjernice EU-a za učinkovitu provedbu restriktivnih mjera](#) (napominje se da je trenutno dostupna verzija iz 2018, te da se očekuje ažuriranje ovog dokumenta). Ovaj dokument daje ključne informacije o tome kako se trebaju primjenjivati određene sankcije, kao i informacije/tumačenja o tome kako se primjenjuje kriterij kontrole i povezanosti s osobama sa sankcijskih lista.
- [Postojeći Q&A Europske komisije vezano za mjere ograničenja i njihovu primjenu](#) (ovaj dokument je također u postupku ažuriranja). Ovdje posebno upućujemo na pitanja 1-8 (koja se odnose na to što se sve može smatrati „*financial assistance*“ u smislu zabrana iz članka 2a i 4. Uredbe Vijeća (EU) br. 833/2014 (sankcije prema Rusiji), što, između ostalog uključuje i osiguranje, zajmove i investicijske usluge. Također upućujemo i na pitanja 35-48 koja se odnose na zabrane iz područja tržišta kapitala.
- [Mišljenje Komisije o primjeni izuzetaka od obveze zamrzavanja sredstava i zabrane stavljanja na raspolaganje financija i gospodarskih sredstava određenim osobama i subjektima, od 29. kolovoza 2019.](#)
- [Mišljenje Komisije o članku 5. stavku 1. Uredbe Vijeća \(EU\) br. 833/2014 \(sektorske sankcije Rusiji\), 17. listopada 2019.](#)
- [Mišljenje Komisije o primjeni članka 2. Uredbe Vijeća \(EU\) 269/2014 \(restriktivne mjere s obzirom na radnje koje potkopavaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i neovisnost Ukrajine\), od 19. lipnja 2020.](#)
- [Mišljenje Komisije o tumačenju članka 2. stavka 2. Uredbe Vijeća \(EU\) 269/2014 \(restriktivne mjere s obzirom na radnje koje potkopavaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i neovisnost Ukrajine\), od 8. lipnja 2021.](#)

Kratki neformalni pregled ovih dokumenata dajemo u sljedećoj tablici:

Naziv dokumenta	Datum usvajanja	Kratki prikaz
Smjernice EU-a za učinkovitu provedbu restriktivnih mjera	04/05/2018	Ažuriranje najboljih praksi EU za učinkovitu provedbu mjera ograničavanja: imenovanje i identifikacija osoba i subjekata podložnih mjerama ograničavanja; financijske mjere ograničavanja; zabrane pružanja dobara i koordinacija i suradnja. Najbolje prakse su neiscrpn popis općih preporuka za učinkovitu provedbu mjera ograničavanja u skladu s važećim zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom. One nisu pravno obvezujuće i ne bi se trebale tumačiti kao preporuka za bilo koju aktivnost koja nije u skladu s važećim zakonodavstvom Unije ili nacionalnim zakonodavstvom, uključujući regulativu u vezi sa zaštitom podataka.
Postojeći Q&A EK vezano za mjere ograničenja i njihovu primjenu	25/08/2017	Smjernice za primjenu određenih odredaba iz Uredbe (EU) br. 833/2014 koje se odnose na paket mjera ograničavanja usmjerenih na sektorsku suradnju i razmjene s Ruskom Federacijom. Paket se sastoji od

		mjera usmjerenih na ograničavanje pristupa tržištima kapitala EU za ruske financijske institucije u državnom vlasništvu, embarga na trgovinu oružjem, zabrane izvoza robe dvojne namjene za vojnu krajnju uporabu i krajnje korisnike, te ograničenja pristupa određenim osjetljivim tehnologijama, posebice u naftnom sektoru. Smjernica je pripremljena u obliku odgovora EK na konkretna pitanja.
Mišljenje Komisije o primjeni izuzetaka od obveze zamrzavanja sredstava i zabrane stavljanja na raspolaganje financija i gospodarskih sredstava određenim osobama i subjektima	29/08/2019	Odstupanja su namijenjena kako bi se određenim osobama omogućilo da zadovolje određene potrebe i obveze te su jasan izraz ciljane prirode ograničavanja EU-a mjera i poštovanje načela proporcionalnosti. Iste prate strogi uvjeti koje nacionalna nadležna tijela moraju provjeriti. Vezano uz konkretan upit, EK smatra da u načelu sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja, knjigovodstvo, prijavljivanje poreza i osiguranje administrativnog upravljanja poduzećem, kao i plaćanje dospjelih poreza, čine djelatnosti koje bi se mogle smatrati osnovnim potrebama tvrtke u mjeri u kojoj je to potrebno u skladu s pravnim obvezama koje se na njega primjenjuju. Te bi aktivnosti mogle poduprijeti zahtjev za izdavanje odobrenja u skladu s odstupanjem sadržanim u relevantnoj Uredbi Vijeća.
Mišljenje Komisije o članku 5. stavku 1. Uredbe Vijeća (EU) br. 833/2014 (sektorske sankcije Rusiji)	17/10/2019	Pitanje vezano uz primjenjivost i provedbu članka 5. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) br. 833/2014 u slučaju kada određene vrste prenosivih vrijednosnih papira i/ili instrumenata tržišta novca izdaje subjekt iz EU-a koji je u vlasništvu ili pod kontrolom subjekta navedenog u Prilogu III. Uredbi. EK smatra da se čl. 5. st. 1. (c) Uredbe Vijeća (EU) br. 833/2014 primjenjuje, među ostalim, na subjekt iz EU-a koji je u vlasništvu ili pod kontrolom subjekta navedenog u Prilogu III. Uredbi, ako nacionalno nadležno tijelo na temelju svih informacija koje su im dostupne i na temelju svih relevantnih okolnosti koje se procjenjuju od slučaja do slučaja utvrde da je subjekt djelovao u ime ili prema uputama potonjeg pri izdavanju financijskih vrijednosnih papira i/ili instrumenata.
Mišljenje Komisije o primjeni članka 2. Uredbe Vijeća (EU) 269/2014 (restriktivne mjere s obzirom na radnje koje potkopavaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i neovisnost Ukrajine)	19/06/2020	Vezano uz konkretne upite DČ, EK smatra: (1) Nacionalno nadležno tijelo je ovlašteno odrediti, uzimajući u obzir sve elemente koji su im na raspolaganju i specifične okolnosti slučaja, ima li imenovana osoba kontrolu nad subjektom. Ako imenovana osoba uspostavi kontrolu nad subjektom, tada: (2) sredstva subjekta se moraju zamrznuti. Subjekt može ishoditi ukidanje zamrzavanja neke ili cijele svoje imovine dokazujući da ih osoba uvrštena na popis zapravo ne „kontrolira”. Način da se to učini ovisi o nacionalnim pravilima. (3) Plaćanje sa zamrznutih bankovnih računa subjekta zabranjeno je, osim ako je NCA odobrilo

		jedno od odstupanja predviđenih Uredbom. Dopuštena su plaćanja s nezamrznutih računa subjekta. (4) pružanje usluga subjektu ili rad za njega može se smatrati posrednim stavljanjem gospodarskih resursa na raspolaganje imenovanim osobama. Na NCA je da napravi procjenu. Dodatno: (5) primjenjivost odstupanja iz čl. 4. st. 1. (c) Uredbe ograničena je na pristojbe ili naknade za usluge kojima bi se osiguralo rutinsko držanje postojećih zamrznutih sredstava.
Mišljenje Komisije o tumačenju članka 2. stavka 2. Uredbe Vijeća (EU) 269/2014 (restriktivne mjere s obzirom na radnje koje potkopavaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i neovisnost Ukrajine)	08/06/2021	U skladu s čl. 2. st. 2. Uredbe subjektima iz EU-a zabranjeno je izravno ili neizravno stavljanje na raspolaganje (ili u korist) sredstava ili gospodarskih izvora osobama navedenima u Prilogu I. Uredbe. Vezano uz konkretne upit DČ, EK je mišljenja da ako se utvrdi da imenovana osoba ima kontrolu nad subjektom A, može se pretpostaviti da se kontrola odnosi na svu imovinu koja je nominalno u vlasništvu subjekta A. Nacionalna nadležna tijela su nadležna za činjenično utvrđivanje jesu li elementi za koje se utvrdilo da povezuju imenovanu osobu sa subjektom A ispunjavaju kriterije kojima se može dokazati da imenovana osoba ima kontrolu nad subjektom A. Ta bi odluka trebala biti donesena uzimajući u obzir sve elemente kojima raspolažu nacionalna nadležna tijela i uz razmatranje posebnih okolnosti slučaja. EK nije ovlaštena za donošenje takve činjenične odluke u ime nacionalnog nadležnog tijela. Nacionalna nadležna tijela su ovlaštena odrediti, uzimajući u obzir sve elemente koji su im na raspolaganju i specifične okolnosti slučaja, ima li imenovana osoba kontrolu nad subjektom A i/ili subjektom B. Ako se utvrdi kontrola imenovane osobe nad subjektom A: - plaćanja društvu kćeri koje kontrolira subjekt mogu se smatrati neizravno stavljenim na raspolaganje ili dostupnima imenovanoj osobi. Ako se utvrdi kontrola osobe uvrštene na popis nad subjektom B: - plaćanje u korist posrednika iz trećih zemalja za proizvode podrijetlom iz subjekta B može se smatrati bespovratnim sredstvima ili gospodarskim izvorima koji su neizravno dostupni označenoj osobi. U oba slučaja: - banke EU-a moraju primijeniti odgovarajuće postupke dubinske analize kako bi se izbjeglo da plaćanje subjektu A ili subjektu B dovede do neizravnog stavljanja na raspolaganje sredstava ili gospodarskih izvora imenovanoj osobi ili u korist te osobe. - svim subjektima iz EU-a, uključujući banke, zabranjeno je izvršavati plaćanja svakom subjektu, bez obzira na to gdje se on nalazi, ako bi to značilo izravno ili neizravno stavljanje na raspolaganje

		sredstava ili gospodarskih izvora ili u korist imenovane osobe.

8. Postoji li mogućnost da bi se kriptovalute mogle iskoristiti za izbjegavanje ovih sankcija?

Ovaj rizik postoji, ali treba napomenuti da su subjekti koji su aktivni u kriptovalutama u Republici Hrvatskoj također obvezni pridržavati se Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja, te Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Da bi se podigla razina svijesti o obvezi primjene međunarodnih mjera ograničavanja, te se osigurala njihova pravovremena primjena i u području kriptovaluta, Hanfa je također osobama koje se bave djelatnošću pružanja usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/ili pružanja skrbničke usluge novčanika uputila **okružnicu** i prilagođeni *Upitnik o primjeni mjera ograničenja*.

Napominje se da Hanfa ove subjekte nadzire samo u kontekstu odredbi Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, te da Hanfa iste ne licencira niti nadzire njihovo osnovno poslovanje.

Također se napominje da je *Uredba Vijeća (EU) 2022/394 od 9. ožujka 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 833/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini* (objavljeno 9. ožujka 2022) pojasnila da se zabrane koje se odnose na „prenosive vrijednosne papire“ odnose i na prenosive vrijednosne papire koji su izdani u obliku kryptoimovine. Također je pojasnjeno da ograničenja financiranja putem zajmova i kredita odnose i na kryptoimovinu.

KIBER-RIZICI

9. Očekuje li se povećani rizik od kiber napada kao jedan od posljedica sukoba Rusije i Ukrajine?

Dodatni rizik pojave kiber napada u kontekstu ove krize se svakako mora uzeti u obzir od strane subjekata nadzora. Iako Hanfa u svom okviru nadležnosti trenutno nije uočila pojavu kiber incidenata koje bi se moglo povezati s krizom u Ukrajini, Hanfa nastavlja pratiti situaciju u suradnji s različitim dionicima na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Nadzorna tijela država članica, koristeći ESMA-u kao platformu za razmjenu informacija, aktivno dijele iskustva i informacije u vezi kiber incidenata

Hanfa je također pozvala nadzirane subjekte da budu oprezniji u pogledu rizika od kiber napada.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

10. Na koji način bi subjekti nadzora Hanfe trebali u godišnjim financijskim izvještajima (FI) za 2021 u obzir uzeti posljedice sukoba Rusije i Ukrajine?

ESMA je 14. ožujka 2022. objavila Javnu izjavu u kojoj se navodi kako zajedno s nacionalnim nadzornim tijelima (uključujući Hanfu) pomno prate utjecaj rata u Ukrajini, dogovaraju zajednička stajališta te razmatraju potrebu provođenja određenih aktivnosti, a kako bi osigurali uredno odvijanje trgovanja, financijsku stabilnost te zaštitu ulagatelja. Jedna od tema ove javne izjave bilo je i **financijsko izvještavanje**.

ESMA je izdavatelje uputila na potrebu uključivanja relevantnih informacija o svim okolnostima koje su već ili mogu negativno utjecati na njihove poslovne aktivnosti, izloženosti prema pogođenim tržištima, lance dobave, financijsku poziciju i uspješnost poslovanja, predstavljajući ih na „kvalitativan i kvantitativan“ način u financijskim izvještajima (FI) za 2021. ukoliko isti nisu još zaključeni, kao i na skupštinama dioničara, a u protivnom da o istome obavijeste u sljedećim periodičkim izvještajima.

Konkretno vezano **za financijske izvještaje**:

- Hanfa subjekte nadzora (uključujući i izdavatelje), podsjeća na njihovu obvezu da interno procjene i, do razine do koje je to moguće, i kvantificiraju očekivani učinak događaja u Ukrajini na njihovo poslovanje u godišnjim financijskim izvještajima za 2021. u dijelu „događaji nakon datuma bilance“, ako isti još nisu zaključeni.
- Hanfa očekuje od subjekata nadzora da izravni i neizravni učinak kvalitativno opišu i procijene njegovu materijalnost, u vezi područja poput mjerenja fer vrijednosti, procjene kreditnog rizika, umanjenja imovine, drugih računovodstvenih procjena i objavljivanja te isto navedu **u svojim godišnjim financijskim izvještajima za 2021. ukoliko ih još nisu zaključili**. Kod izdavatelja, u skladu sa javnom izjavom ESMA-e, Hanfa očekuje da izravni i neizravni učinak kvalitativno opišu i procijene njegovu materijalnost, uzimajući u obzir utjecaj krize na poslovne aktivnosti, izloženost prema pogođenim tržištima, lance nabave, financijsku poziciju i uspješnost poslovanja, te isto navedu **u svojim godišnjim financijskim izvještajima za 2021. ukoliko ih još nisu zaključili**.
- Subjekti nadzora (uključujući i izdavatelje) koji su već objavili revidirane godišnje financijske izvještaje za 2021., trebaju podatke o izloženosti i utjecaju posljedica ruske invazije na Ukrajinu uključiti u dokument koji će zajedno s godišnjim financijskim izvještajima učiniti dostupnima prije održavanja godišnje skupštine. Navedeni dokument bi trebao biti dio financijskih informacija kod narednih objava za razdoblja ispod godine.